

Is wetenschap objectief?

Door Gábor Locht

“Geloof je in God?” Is die vraag eigenlijk belangrijk voor wetenschappelijk onderzoek? Wetenschap gaat toch alleen maar over *feiten* en niet over wat je gelooft... of niet?

Stel dat je een kamer binnenkomt waar een mevrouw druk aan het telefoneren is en denk je nu eens in dat je het gedrag van die mevrouw wetenschappelijk wilt onderzoeken. Nu heb je alleen één probleem: stel nu even dat het niet mogelijk is om na te gaan of er *daadwerkelijk* iemand aan de andere kant van de lijn is. Je ziet haar dus alleen luisteren en reageren, maar je weet niet zeker of ze ook *tegen iemand* praat en *naar iemand* luistert. Het zou ook best kunnen dat ze alleen maar *doet alsof* ze verbinding heeft.

Wat nu? Je kunt natuurlijk zeggen: “Of ze nu wel of geen verbinding heeft, daar houd ik me niet mee bezig. Ik kijk alleen naar wat ik kan waarnemen: de telefonerende vrouw.” Dat klinkt heel mooi, maar dat is niet echt een oplossing. Het maakt immers flink wat uit of je er vanuit gaat dat de vrouw *daadwerkelijk* iemand aan de telefoon heeft. Wanneer dit zo is, is haar gedrag normaal. Wanneer ze echter *niemand* aan de lijn heeft, is haar gedrag nogal bizar: óf ze probeert je voor de gek te houden, óf ze is in de war. Ze denkt dan misschien dat ze met iemand praat, maar dat is helemaal niet zo...

Dit probleem speelt ook wanneer je de Bijbel bestudeert. Hoe kijkt een wetenschapper bijvoorbeeld aan tegen een profetie van God? Het maakt voor deze vraag heel wat uit of je gelooft dat er daadwerkelijk een God bestaat of niet. Nu zou je kunnen zeggen: “De oplossing hiervoor is simpel, een wetenschapper moet zich alleen bezighouden met wat je kunt *waarnemen*. Kijk dus alleen naar wat die profeet heeft *opgeschreven*. Over de vraag of God bestaat, kun je verder (als wetenschapper) geen uitspraak doen”. Dat lijkt een heel “neutrale” oplossing... hij werkt in de praktijk alleen niet. Je hebt namelijk te maken met hetzelfde probleem als bij de mevrouw en het telefoongesprek. Wanneer er immers géén God zou zijn die de openbaring gaf, is het gedrag van de profeet toch een beetje wonderlijk. Of de “profetie” is het gebabbel van iemand die in de war is, óf de “profetie” wil bewust zijn lezers voor de gek houden. Nadat de voorsz. gebeurtenissen zijn gepasseerd, doet hij net alsof hij ze van tevoren al had geweten....

Dit laatste is de manier waarop veel (ongelovige) bijbelwetenschappers omgaan met profetie. Op “wetenschappelijke gronden” stellen zij vast dat profetieën zijn opgeschreven nádat de voorsz. gebeurtenis heeft plaatsgehad. Dit kom je bijvoorbeeld tegen in de inleiding op profetische boeken in de NBV. Vaak dateert men zo’n boek ná de gebeurtenissen die erin voorsz. zijn. Als je echter onderzoekt wat de “wetenschappelijke gronden” hiervoor zijn, blijkt het antwoord: het feit dat de wetenschappers er in hun onderzoek vanuit gaan dat God niet bestaat.

Het maakt dus een hemelsbreed verschil of je in God gelooft of niet. Een wetenschapper kijkt wel naar feiten, maar in de manier waarop hij die feiten uitlegt, maakt het alles uit of hij in God gelooft of niet. Wetenschap *lijkt* dus wel heel objectief, maar het *geloof* of *ongeloof* van de wetenschapper is bepalend voor zijn wetenschappelijke conclusies.